

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: میدان قاسمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نماين: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۰۱۹۸۰۸۵-۴۴۰۱۹۸۰ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۲۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز
تلفن: ۶۶۲۸۷۲۴۴ • چاپ: صمیم
تلفن: ۴۴۵۲۳۷۲۵

www.sharghdaily.ir

شنبه ۱۴ مرداد ۱۴۰۲ • ۱۸ محرم ۱۴۴۵ • ۵ آگوست ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۶۱۶ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۴:۱۰ • اذان مغرب ۱۹:۲۵

اذان صبح فردا ۳:۴۰ • طلوع آفتاب ۵:۱۶

شرق

دیلوگ روز

بانوی آهنین - فیلیدا لوید - ۲۰۱۱

مارگارت تاجر (مریل استریپ): مردم دیگه اصلا فکر نمی‌کنند، فقط حس می‌کنند!

«اوه، چه حسسی دارید؟»، «اوه، من با این قضیه احساس راحتی نمی‌کنم»، «اوه، معذرت می‌خوام ولی ما فقط به گروهی هستیم که حس می‌کنیم». می‌دونید یکی از بزرگ‌ترین مشکلات عصر ما چیه؟ اینکه به توسط افرادی اداره می‌شیم که بیشتر به احساس آدم‌ا بها میدن تا فکر و عقیده اون‌ا. واسه من افکار و ایده‌ها مهمه!

همچنان جدال بر سر «یک کلمه»

وقتی میرزا یوسف‌خان تبریزی، مشهور به مستشارالدوله رساله «یک کلمه» را در سال ۱۲۵۳ هجری خورشیدی منتشر کرد، هیچ‌گاه تصور نمی‌کرد بعد از ۱۵۰ سال موضوع روز همچنان همان یک کلمه باشد. این کتاب یکی از نخستین تلاش‌های روشنفکران ایرانی برای ایجاد حکومت قانون و مشروطه به شمار می‌رود که در پیدایش جنبش مشروطه نقش داشته و از منابع بحث انجمن‌های س سری دوره مشروطه بوده است. وی که سال‌ها کاردار سفارت ایران در پاریس بود، در مواجهه با پیشرفت‌های اروپا سعی در واکاوی علل عقب‌ماندگی جامعه ایرانی داشت و در رساله‌اش مهم‌ترین دلیل عدم پیشرفت ایران را فقط در یک کلمه و آن هم «قانون» بیان می‌کند. قانونی که مکتوب و کامل بوده

و در برابر آن شاه و گدا یکسان باشند و هیچ استثنائی نداشته باشد.

مرداد، ماه مشروطه است. در این ماه و به سال ۱۲۸۵ هجری خورشیدی، عاقبت مظفرالدین‌شاه قاجار فرمان مشروطه را امضا کرد. بعید نیست دلیل این امضا، کهنوت سن و عدم انگیزه کافی برای مقابله با مشروطه‌خواهان بوده باشد. او ۱۰ روز پس از امضای فرمان از دنیا می‌رود و تلخ‌تر اینکه مظفرالدین‌شاه آخرین پادشاه ایران بود که در داخل کشور درگذشت. مجلس قانون‌گذاری در همین سال شکل می‌گیرد. جالب اینکه در فرمان مشروطیت به «مجلس شورای اسلامی» اشاره می‌شود، اما در قانون اساسی مشروطه عنوان پارلمان به «مجلس شورای ملی» تغییر می‌کند. دقیقاً عکس رخدادی که پس از انقلاب اسلامی روی داد و «مجلس شورای ملی» در قانون اساسی سال ۱۳۵۸ به «مجلس شورای اسلامی» در بازنگری سال ۱۳۶۸ تغییر نام داده شد. پس از چندی، جدال میان مشروطه‌خواهان و مشروعه‌خواهان بالا گرفت که این تقابل با اعدام شیخ فضل‌الله نوری (پاک‌کردن صورت‌مسئله) فروکش کرد.

زنان

مردان نان‌آور خانه‌اند؟

چرا بسیاری از زنان، شغل شریک زندگی خود را در اولویت قرار می‌دهند؟ این سؤالی است که کیت مورگان گزارشگر بی‌بی‌سی به دنبال جواب آن رفته است. شاید این انتخاب در زمان اوج‌گیری کرونا و خانه‌نشین شدن و دورکاری زنان بیش از هر چیزی خود را عیان کرد. در میان ایرانیان نیز این شرایط کاملاً مرسوم است؛ زنانی که کار می‌کنند، علاوه بر مشغولیت اجتماعی و کار حرفه‌ای خود مسئولیت‌های دیگری مانند رسیدگی به فرزندان، آشپزی و مدیریت خانه را نیز برعهده دارند. هرچند این مقاله نشان می‌دهد این شرایط در تمام جهان برقرار است و زنان چه آگاهانه و چه ناخودآگاه، شغل خود را رها می‌کنند تا شریک زندگی خود را قادر به پیشرفت در حرفه‌اش کنند.

در این گزارش با اشاره به زندگی «کری»، روایتی متداول از مسیر زندگی زنان بسیاری ارائه شده است. وقتی کری ۲۰ ساله بود، شغلی در زمینه مددکاری اجتماعی داشت. او به اندازه کافی پول به دست آورد تا هم هزینه‌هایش را بپردازد و هم مقداری را در یک حساب پس‌انداز کنار بگذارد. اما وقتی شریک زندگی‌اش فارغ‌التحصیل شد و پیشنهاد کار دریافت کرد، همه چیز تغییر کرد.

کری ۳۰ ساله می‌گوید: «من کارم را رها کردم و با او نقل‌مکان کردم. با وجود اینکه من واقعا در حرفه و زندگی‌ام خوشحال بودم، اما آن را به خاطر کسی که دوست داشتم، رها کردم و به جایی رفتم که کسی را نمی‌شناختم و نمی‌توانستم شغلی پیدا کنم.» با گذشت زمان، کری متوجه شد که به‌طور کامل، حرفه شریک زندگی خود را بر شغل خود ترجیح داده و این منجر به از دست‌دادن شغل و درآمدش شده است.

مردان بیشتر پول درمی‌آورند؟

اگرچه زنان در تحصیلات از مردان پیشی گرفته‌اند و در ایالات متحده نزدیک به نیمی از نیروی کار را تشکیل می‌دهند، بسیاری از زنان هنوز هم تجربه‌های مانند تجربه «کری» را پشت سر گذرانده یا می‌گذرانند.

تحقیقاتی درباره کار در سال ۲۰۲۳ انجام شده که دیلویت آن را منتشر کرده است. از پنج هزار زن در ۱۰ کشور تحقیق شده است و تقریباً ۴۰ درصد از پاسخ‌دهندگان می‌گویند که شغل شریک زندگی آنها برایشان اولویت دارد. آنها دلایل مختلفی را ذکر کردند، از عوامل مالی و اجتماعی گرفته تا انجام وظیفه مراقبت و مسئولیت‌های خانگی.

اما بیشترین دلیلی که زنان در این نظرسنجی برای اولویت‌دادن به شغل شریک زندگی خود عنوان کرده‌اند، این است که مردان درآمد بیشتری نسبت به آنان به دست

♦ شهرستان دلفان در شمال استان لرستان با ۴۵ هزار هکتار اراضی تحت کشت بزرگ‌ترین تولیدکننده نخود در کشور است که سالانه ۳۰ تا ۳۵ هزار تن از این محصول تولید می‌کند. عکس: فریبا طرچانی، ایرنا

معاصر» به سرنوشت قانون و مواجهه ایرانیان با این پدیده از آغاز صفویه تا ایران معاصر می‌پردازد. البته که کوشش‌های شادروان سیدجواد طباطبایی در این زمینه شایان تأمل است.

برگردیم به ایران امروز: همچنان واژه «قانون» محل ابهام و منازعه است. رویکردی که چند دهه اخیر مجالس قانون‌گذاری داشته‌اند، تصویب پی‌درپی قوانین با موادی بسیار مفصل بوده که اشکال و ابهام را دوچندان کرده است. برای نمونه، کتاب مجموعه قوانین و مقررات مربوط به حوزه اراضی و املاک بیش از دو هزار صفحه دارد! بعید است روزی حقوق‌دانی بتواند بر این مواد و احکام مسلط شود. اینکه تا به مشکلی برمی‌خوریم، متنی تهیه و از تصویب بگذرانیم، نگاهی فراواقع‌بینانه (به زبان انگلیسی «سوررئال») است. کنار گذاشتن ساختارهای حقیقی اقتصاد و جامعه و دل‌بستن به چند کلمه روی کاغذ، نه‌تنها مشکل را حل نمی‌کند، بلکه اغلب بحران‌ساز خواهد بود. همه اینها که گفته شد بحث مبنای قانون‌گذاری و محتواست؛ موضوع مهم‌تر، اجرای قانون است که وضعیتی آشفته‌تر دارد. پایبندی به قانون در جامعه ایران ارزش محسوب نمی‌شود و عبارت «مملکت قانون دارد» به‌ عنوان لطیفه در شبکه‌های اجتماعی ردوبدل می‌شود. رانندگی شهروندان نمونه‌ای از عدم رعایت قانون از سوی مردم و چگونگی برخورد با کسب‌وکارها به بهانه عدم رعایت حجاب توسط کارکنان آنان، مثال عدم اجرای دقیق قانون از سوی دولت است. محتوا و چگونگی تهیه لایحه «حمایت از خانواده از طریق فرهنگ عفاف و حجاب» نیز شاهدهی است بر فرایند قابل انتقاد قانون‌گذاری در کشور. شایسته است بعد از ۱۵۰ سال پس از نگارش رساله «یک کلمه»، درباره مفاهیم قانون، قانون‌نویسی و قانون‌گذاری بازاندیشی کنیم.

خبرخوانی

دور دنیا در یک دقیقه

سحر طلوعی؛ ما هر روز به چهار گوشه جهان سر می‌زنیم و خبرهایی را که کمتر دیده شده است، مرور می‌کنیم. از سودان خبر می‌گیریم که گرفتار جنگ و گرسنگی است؛ سپس به استرالیا می‌رویم که از مستی عمومی جرم‌زدایی کرده و در آخر هم سری به ایتالیا می‌زنیم. **سودان**: پیش از جنگ داخلی در سودان، این کشور دچار کمبود مواد غذایی و گرسنگی بود؛ اما درگیری‌های داخلی این معضل را بزرگ‌تر کرده است. یکی از نهادهای امنیت غذایی جهانی تخمین می‌زند درحال حاضر ۴۲ درصد جمعیت سودان معادل ۲۰ میلیون نفر دچار گرسنگی و ناامنی غذایی هستند. جمعیت گرسنه سودان در خارطوم، دارفور غربی و کردفان ساکن هستند. ساکنان خارطوم بیشترین فشار را تحمل می‌کنند.

کره جنوبی: رئیس‌جمهوری کره جنوبی برای اینکه همایش پیشاهنگی را از جهنم سوزان نجات دهد، دستور داده اتوبوس‌های حاوی آب سرد و مجهز به دستگاه تهویه به میزان نامحدود و همچنین کادر پزشکی بیشتری در محل برگزاری مستقر شود. این روزها با حمله مخالفان مواجه می‌شوند. جوان ۱۸ تا ۱۸ساله از سراسر جهان گردهمایی پیشاهنگی در کره جنوبی برگزار می‌شود؛ اما در روز اول این همایش ۸۰۰ نفر راهی بیمارستان شدند. ۴۰۰ نفر آنها گرمازده شده بودند. **سوئد**: تعدادی از هواداران دولت اربتره در استکهلم، پایتخت سوئد، مشغول برگزاری جشنی در حمایت از دولت خود بوده‌اند که ناگهان با حمله مخالفان مواجه می‌شوند. مخالفان دولت اربتره به چادرهای کمپینگ هواداران آسیب زده‌اند. خودروها را به آتش کشیده‌اند و … پلیس استکهلم بیش از صد نفر را دستگیر کرده است. نام سوئد این روزها بابت حواشی جامعه مهاجران بر سر زبان‌هاست.

استرالیا: دولت استرالیا با توجه به جرم‌زدایی از مستی عمومی، نخستین مرکز کمک به هوشیاری الکلی‌ها را در حومه ملبورن راه‌اندازی کرده است. این مرکز درحال حاضر ۲۰ تخت دارد. مأموران این مرکز سعی می‌کنند افراد مست در مکان‌های عمومی را به جای مواجهه با قانون کبفری، بستری و به هوشیاری آنها کمک کنند.

ایتالیا: جورجیا ملونی، نخست‌وزیر ایتالیا، از خواننده گروه پلاسیبو، برایان مولکو، شکایت کرده است. این خواننده ملونی را «فاشیست نژادپرست» خطاب کرده بود. نخست‌وزیر علاوه بر شکایت از این خواننده، همچنین خواستار تغییر در قوانین تهمت و افترا نیز شده است. گزارش‌ها نشان می‌دهد ایتالیا در صدر کشورهای اروپایی در زمینه شکایت از رسانه‌هاست. ملونی علیه تعدادی از روزنامه‌نگاران منتقد سیاست‌های مهاجرتی هم شکایت کرده است.

در یک مطالعه چند نسلی، استون و همکارانش با بیش از ۲۵هزار فارغ‌التحصیل از مدرسه بازرگانی هاروارد مصاحبه کردند. آنها دریافته‌اند که اگرچه «اکثریت قریب به اتفاق» این زنان انتظار ازدواجی برابر را داشتند که در آن هر دو شغل از اهمیت یکسانی برخوردار باشد، بیش از نیمی از مردان مورد بررسی، معتقد بودند که شغل آنها باید اولویت داشته باشد.

مردان انتظار داشتند که «نان‌آور» باشند، اصطلاحی که معنایی فراتر از درآمد بیشتر است. طبق تحقیقات دانشگاهی در بریتانیا رفاة روانی مردان به درآمد بیشتر از شریک زندگی خود بستگی دارد و طبق نظرسنجی مرکز تحقیقات پیو در سال ۲۰۲۳ حتی اگر زوج‌ها درآمد‌های مشابهی داشته باشند، باز هم شرکای زندگی در نقش‌های جنسیتی سنتی قرار می‌گیرند، به طوری که مردان زمان بیشتری را صرف کار با حقوق و فعالیت‌های اوقات فراغت می‌کنند و زنان بیشتر مراقبت از کودکان و کارهای خانه را بر عهده می‌گیرند.

از سوی دیگر وقتی که مردان خود را نان‌آور خانه می‌دانند، طبق برخی تحقیقات احترام کمتری برای شغل همسرشان قائل هستند و نسبت به آنها انعطاف کمتری دارند. آن‌طورکه «استون» می‌گوید: «وقتی مردی شغل همسرش را بی‌ارزش می‌داند، تلاش کمتری برای موفقیت و پیشرفت او در حرفه‌اش می‌کند.»

البته گاهی نیز با حملاتی کلیشه‌ای مانند اینکه من دوست دارم از تو مراقبت کنم، سعی می‌کنند این شرایط را متوازن کنند اما حسی که زنان از این جملات می‌گیرند، قابل مقایسه برای فداکاری‌ای که انجام می‌دهند، نیست.

زنانی که نمی‌خواهند خانه‌نشین شوند

کارشناسان می‌گویند که این روزها زنان نیز شغل خود را در اولویت قرار می‌دهند. بر اساس گزارش دیلویت، باوجود این واقعیت که ۸۸ درصد از زنان پاسخ‌دهنده تمام‌وقت کار می‌کنند، تقریباً نیمی از آنها مسئولیت اصلی کارهای خانگی مانند نظافت یا مراقبت از افراد تحت تکفل را بر عهده دارند. فقط حدود ۱۰ درصد می‌گویند که این مسئولیت‌ها را به همراه همسرشان انجام می‌دهند.

درواقع زنان تمام‌وقت کار می‌کنند و سپس به خانه می‌روند و کارهای زیادی را در عصرها، آخر هفته‌ها و قبل از رفتن به سرکار انجام می‌دهند، آن‌وقت است که

«خستگی» و «فرسودگی شغلی» برای زنان پیش می‌آید و آنها با این شرایط روبه‌رو می‌شوند که «من انرژی ندارم»، «من زمانی ندارم که به پیشرفت حرفه‌ام اختصاص دهم» و آن‌وقت است که دیگر نمی‌توانند کار خود را در اولویت قرار دهند؛ اتفاقی که هرگز برای مردان رخ نمی‌دهد.